

Rapport fra KNS-konferanse om barneomsorg 5.-7. mars 2013

Konferansen ble holdt på Leangkollen i Asker, utenfor Oslo.

Jan Davidsen åpnet konferansen. Han pekte på noen av de utfordringer vi står overfor i barneomsorgen og som er et speilbilde av den generelle samfunnsutviklingen. Det gjelder for eksempel økende sosiale og økonomiske forskjeller i våre flerkulturelle samfunn. I denne situasjonen er det viktig å fokusere på likeverd i alle sammenhenger, både når det gjelder barna og de som jobber i sektoren. Gjensidig respekt for ulik kompetanse er viktig. Andre viktige utfordringer er muligheten for å få jobbe heltid og å skape et arbeidsmiljø som gjør det mulig å jobbe fram til pensjonsalderen. Ytterligere et viktig område er de private aktørene i denne sektoren og hvordan vi skal sikre at ressursene går til gode tilbud til ungene og ikke forsvinner i ren profitt til private aktører.

Etter åpningen valgte konferansen et presidium bestående av May Britt Sundal, Fagforbundet, Birgit Stechman, FOA, Anita Vihervaara, JHL og Lotta Olesen Rosén, Kommunal.

Første dag av konferansen ble brukt til å diskutere de viktigste sakene forbundene jobber med innen barneomsorgen i 2013. Mette Henriksen Aas, Fagforbundet, Birgitte Rasmussen, FOA, Tom Jansson, Kommunal og Minna Pirttijärvi, JHL redegjorde på vegne av forbundene. Deretter gikk deltagerne i grupper og diskuterte spørsmålene videre. Det viste seg at spørsmål som privatisering og de problemstillinger som følger av privatiseringen var viktige i alle landene. Det samme gjaldt forholdet mellom de ulike yrkesgruppene i barneomsorgen som også var et gjennomgående tema. Kvalitet og åpningstider ble også diskutert i alle grupper.

Dag to startet med temaet "Læring, lek og omsorg – Hvordan balanseres de tre delene?" Vi fikk først to innledninger av Liisa Heinämäki fra Finland og Ole Henrik Hansen fra Danmark, som begge har forsket i temaet. De to var enige om at de tre delene alle er viktige og at de er gjensidig avhengige av hverandre. Barn utvikler seg best når de har det bra. Lek, bevegelse, utforskning og det å undersøke "nye saker" er veldig viktige elementer i barnas læring. De var også enige om at omsorg er en viktig del av læringen og at leken behøver veiledning fra bevisste voksne. Begrepet "Edu-care" gikk igjen hos begge innlederne.

Etter innledningene diskuterte deltakerne i grupper hva de to innledningene betyr for utdanningen, bemanningen og trivselen innen barneomsorgen. Det var bred enighet om at det er nødvendig med et personale som har flere ulike typer utdanning og at man evner å få disse til å fungere sammen og utfylle hverandre. Alle var også enige om at bemanningen er en nøkkel til å få til gode miljøer med trivsel, lek og læring. I dag går for mye tid med til andre oppgaver enn å jobbe med barna. Dette var et fellestrekk i alle de fire landene.

Organisering av barneomsorgen var neste tema, der Linn Herning fra "For Velferdsstaten" i Norge innledet. Hennes innlegg kom til å handle mye om de private aktørene i Norge og hvordan mange av disse organiserer seg for å tjene mest mulig på virksomhetene. Det som var ment å skulle bli et mangfold av ulike driftsformer og lokale aktører har i stedet utviklet seg til å bli noen få store aktører som kan synes å være svært kreative når det gjelder å tjene mest mulig penger. Dessverre er ikke dette alltid til beste for ungene. Dette har skjedd samtidig

som det har vært stor politisk vilje til å satse på barnehager de siste årene under den rød-grønne regjeringen. Dessverre kan det se ut som gevinsten har vært større når det gjelder kvantitet enn kvalitet. Den etterfølgende debatten viste at utviklingen er ganske lik også i de øvrige landene.

Siste dagen var det Sanna Nova Emilia Hansson som innledet med ”Barn med spesielle behov” som tema. Hennes utgangspunkt var at alle barn har spesielle behov. Dessuten mente hun at det var viktig å ha som utgangspunkt at barna skal lære med hjertet. Hun hevdet videre at våre følelsesmessige behov er utgangspunktet for alle våre behov. Hun pekte videre på problemet med at mange barn opplever at de ikke strekker til. Som eksempel nevnte hun at i Sverige i dag er det 60.000 barn som medisineres med anti-depressive medikamenter. Hun mente at det er helt grunnleggende at barn får erfare at de duger som de er og ikke bare får ros og tilbakemeldinger for hva de mestrer. I den etterfølgende diskusjonen ble det pekt på at barn med spesielle behov krever ekstra ressurser. For disse barna er det også viktig med et tett samarbeid mellom ansatte, foreldre og andre fagpersoner med spesialkompetanse. Det må også utarbeides individuelle planer for hvert enkelt barn, slik at de får nødvendig oppfølging.

Avslutningsvis innledet Kristine Hansen fra Fagforbundet om hvorfor vi skal beholde den nordiske modellen. Hun pekte da på at det pedagogiske opplegget i barnehagene styrker barnas utvikling og øker valgfriheten for foreldrene. Barneomsorgen er også avgjørende for å styrke likestillingen og å forebygge diskriminering. Det blir viktig å utvikle kvaliteten også i den nordiske barneomsorgen i tiden framover. Da handler det ikke bare om å gjøre det godt på internasjonale rankinger, men like mye om å øke trivselen, stimulere leken og sørge for at alle føler seg ivaretatt.

Avslutningsvis ble det foretatt en forbundsvis evaluering og tilbakemeldingene var gjennomgående svært gode. Programmet var interessant med en god blanding av pedagogikk og faglig-politiske temaer. Balansen mellom gruppearbeid/diskusjoner og innledninger var det også tilfredshet med. Flere var opptatt av at det nå er viktig å videreføre samarbeidet mellom forbundene gjennom de kontakter man nå har opprettet og å invitere hverandre til forbundenes egne aktiviteter.

Stockholm den 12.mars 2013

Kjartan Lund